

Byla C-710/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. rugsėjo 25 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Conseil d'État (Belgija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. rugsėjo 12 d.

Pareiškėjas:

G.M.A.

Atsakovė:

État belge (Ministre de l'Asile et de la Migration)

**CONSEIL D'ÉTAT (VALSTYBĖS TARYBA), ADMINISTRACINIŲ BYLŲ
SKYRIUS**

<...>

SPRENDIMAS

<...>

I. Skundo dalykas

2018 m. rugpjūčio 1 d. pateiktu skundu G.M.A. prašo panaikinti 2018 m. birželio 28 d. *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba) priimtą sprendimą Nr. 206.186 <...>.

II. Procesas Conseil d'État

<...> (orig. p. 2) <...>

III. Bylai nagrinėti naudingos faktinės aplinkybės

Skundžiamame sprendime nurodyta, kad:

„2015 m. spalio 27 d. pareiškėjas pateikė prašymą išduoti įregistravimo darbo ieškančiu asmeniu pažymą. Šis prašymas papildytas 2015 m. lapkričio 12 d. 2016 m. kovo 18 d. atsakovė priėmė sprendimą nesuteikti leidimo gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, be to, nurodė išvykti iš šalies teritorijos. Šiame sprendime, kuris yra skundžiamas aktas, nurodyti tokie motyvai:

„Atmetimo motyvai

Neįvykdytos teisės leidimo gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius kaip Sąjungos piliečiui sąlygos: suinteresuotasis asmuo pateikė prašymą išduoti įregistravimo darbo ieškančiu asmeniu pažymą. Grįsdamas savo prašymą jis pateikė įregistravimo darbo ieškančiu asmeniu *Actiris* pažymą, savo gyvenimo aprašymą ir motyvacinius laiškus, tačiau šie dokumentai nėra realios galimybės įsidarbinti įrodymas, atsižvelgiant į jo asmeninę padėtį. Iš tikrųjų, nors suinteresuotasis asmuo įsiregistravo *Actiris*, siekdamas padidinti savo galimybes įsidarbinti, nė vienas atsakymas į motyvacinius laiškus neleidžia manyti (**orig. p. 3**), kad jis turi realias galimybes įsidarbinti. <...>“.

Gavusi skundą, Užsieniečių ginčų taryba skundžiamu sprendimu atmetė prašymą sustabdyti minėto 2016 m. kovo 18 d. sprendimo vykdymą ir jį panaikinti.

Pagal naują 2016 m. balandžio 25 d. pateiktą prašymą 2016 m. gegužės 6 d. pareiškėjui išduota įregistravimo pažyma.

IV. Skundo priimtinumai

<...> *pareiškėjas nurodė <...> vis dar esantis suinteresuotas sprendimo panaikinimu, teigdamas, kad tokiu atveju būtų laikoma, kad jis šalyje teisėtai gyvena nuo 2015 m. spalio 27 d., t. y. nuo jo pirmojo prašymo pateikimo dienos, o tai turi įtakos siekiant įgyti teisę nuolat gyventi šalyje pasibaigus penkerių metų nepertraukiamo teisėto gyvenimo šalyje terminui <...> (orig. p. 4) <...>.*

Conseil d'État sprendimas

<...>

Taigi skundas yra priimtinas.

V. Vienintelis skundo pagrindas

Šalių argumentai

Pareiškėjas pateikia vienintelį pagrindą, grindžiamą Konstitucijos 149 straipsnio, 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo dėl užsieniečių atvykimo į šalies teritoriją, įsikūrimo ir gyvenimo šalyje bei išsiuntimo iš jos 40 straipsnio 4 dalies 1 pastraipos 1 punkto ir 39/65 straipsnio, 1981 m. spalio 8 d. Karaliaus dekreto dėl užsieniečių atvykimo į šalies teritoriją, įsikūrimo ir gyvenimo šalyje bei išsiuntimo iš jos 50 straipsnio 2 dalies 3 punkto, [SESV] 45 straipsnio, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 ir 47 straipsnių, 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje 15, 31 ir 34 straipsnių, bendrųjų Sąjungos teisės viršenybės (**orig. p. 5**) ir direktyvų veiksmingumo principų pažeidimu.

Pirmoje pagrindo dalyje pareiškėjas kritikuoja skundžiamą sprendimą dėl to, kad jame padaryta išvada, jog [SESV] 45 straipsnyje, remiantis jo aiškinimu Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, nėra nustatytas minimalus terminas, kurį turi turėti darbo ieškantis asmuo, kad galėtų susipažinti su darbo pasiūlymais priimančioje valstybėje narėje, t. y. minimalus terminas, per kurį jis neturi pareigos pateikti realios galimybės įsidarbinti įrodymą, nors Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, konkrečiai [1991 m. vasario 26 d.] Sprendime *Antonissen* [C-292/89, EU:C:1991:80], nuspręsta ne taip.

Pareiškėjas mano, kad skundžiamame sprendime turėjo būti nuspręsta, kad dėl veiksmingo [SESV] 45 straipsnyje įtvirtinto laisvo judėjimo principo valstybėms narėms nustatyta pareiga, pirma, suteikti darbo ieškančiam asmeniui pagrįstą terminą, siekiant jam sudaryti galimybes susipažinti su jį dominančiais darbo pasiūlymais ir imtis reikiamų priemonių, siekiant įsidarbinti, antra, pripažinti, kad darbo paieškos terminas bet kuriuo atveju negali būti trumpesnis nei šeši mėnesiai, ir, trečia, leisti darbo ieškančiam asmeniui būti savo teritorijoje visą šį terminą nereikalaujant, kad jis pateiktų realios galimybės įsidarbinti įrodymą.

Pareiškėjas tvirtina, kad iš 2004 m. balandžio 29 d. Direktyvos 7 straipsnio 3 dalies, 11 ir 16 straipsnių, kuriuose reglamentuojami analogiški atvejai, matyti, kad trumpesni nei šeši mėnesių terminai negali būti laikomi pakankamai pagrįstais, taip pat kad kilus abejonei dėl tokios pareigos, kuri būtina siekiant užtikrinti veiksmingą [SESV] 45 straipsnyje numatytą laisvo judėjimo principą, nustatymo ir jos apimties, reikia kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl nacionalinės teisės atitikties šiai nuostatai, pateikiant tokį klausimą:

„Ar [SESV] 45 straipsnis turi būti aiškinamas ir taikomas taip, kad priimančiajai valstybei narei tenka pareiga, pirma, suteikti darbo ieškančiam asmeniui pagrįstą terminą, siekiant jam sudaryti galimybes susipažinti su jį dominančiais darbo pasiūlymais ir imtis reikiamų priemonių, siekiant įsidarbinti, antra, pripažinti, kad darbo paieškos terminas bet kuriuo atveju

negali būti trumpesnis nei šeši mėnesiai, ir, trečia, leisti darbo ieškančiam asmeniui būti savo teritorijoje visą šį terminą nereikalaujant, kad jis pateiktų realios galimybės įsidarbinti įrodymą?“.

Atsakydama atsakovė tvirtina, kad, priešingai nei leidžia suprasti pareiškėjas, skundžiamame sprendime padaryta ne išvada, kad Europos Sąjungos teisėje (**orig. p. 6**) nėra nustatytas minimalus terminas kitos valstybės narės piliečiui įsidarbinti, o kad ši teisė numato „pagrįstą terminą“, kurio trukmė pagal nacionalinę teisę galėtų būti šeši mėnesiai, ta prasme, kad terminas nebuvo laikytinas „*de facto* minimaliu pagal Bendrijos teisę reikalaujamu terminu“. Ji mano, kad tokia vertinime nėra jokios teisės klaidos.

Ji tvirtina, kad pareiškėjo nurodyta Teisingumo Teismo jurisprudencija grindžiama tuo, kad „nėra Bendrijos teisės nuostatos“, ir tuo, kad nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose yra nustatytas pagrįstas terminas, taigi nėra konstatuota, kad [SESV] 45 straipsnis negali būti aiškinamas taip, kad juo nustatytas minimalus šešių mėnesių terminas. Be to, atsakovė mano, kad darbo ieškančiam asmeniui suteikto termino pagrįstumas neišvengiamai yra savarankiško faktinių aplinkybių vertinimo dalis, todėl jis negali būti skundžiamas kasacinėje instancijoje, išskyrus atvejį, jeigu *Conseil d'État* pakeistų Užsieniečių ginčų tarybą, tačiau tam ji neturi kompetencijos. Atsakovė tvirtina, kad skundžiamame sprendime konstatuota, jog teikdamas prašymą pareiškėjas nepateikė jokio realios galimybės įsidarbinti įrodymo, o remiantis tuo netiesiogiai, tačiau užtikrintai darytina išvada, kad pareiškėjas konkrečiai neįrodė, kodėl nagrinėjamu atveju suteiktas terminas įrodyti, kad jis atitinka teisės gyventi šalyje suteikimo sąlygas, yra nepagrįstas, ir kad tokie motyvai nėra ir net negali būti užginčyti kasacinėje instancijoje, todėl darytina išvada, kad skundo pagrindo pirma dalis yra nepagrįsta.

Tuo remdamasi, atsakovė taip pat daro išvadą, kad pareiškėjo pasiūlytas prejudicinis klausimas yra nesvarbus priimant sprendimą byloje, todėl neturi būti teikiamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

Dublike pareiškėjas nurodo, kad vertinant pagal Belgijos teisę darbo ieškančiam asmeniui suteikto termino pagrįstumą kyla Europos Sąjungos teisės aiškinimo klausimas, kuris turi tiesioginį poveikį 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 40 straipsnio 4 dalies ir 1981 m. spalio 8 d. Karaliaus dekreto 50 straipsnio 2 dalies 3 punkto atitiktis [SESV] 45 straipsniui klausimui. Pareiškėjas mano, kad šis klausimas nėra aiškinamas tik savarankiškai vertinant faktines aplinkybes, ir jį turi būti galima nagrinėti kasacinėje instancijoje, siekiant nustatyti, ar skundžiamame sprendime padaryta teisės klaida, visų pirma – kvalifikavimo klaida.

Antrojoje dalyje <...> (**orig. p. 7**)...> (**orig. p. 8**) <...>. [*Conseil d'État* atmes šią antrąją dalį]

Trečioje dalyje pareiškėjas skundžiamą sprendimą kritikuoja dėl to, kad jame teigiama, kad minėto 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 39/2 straipsnyje nustatyta teisėtumo kontrolė neleidžia atsižvelgti į pareiškėjo įsidarbinimą Europos Parlamente 2016 m. balandžio 6 d. (po to, kai atsakovė priėmė sprendimą), kuris rodo, kad pareiškėjas turi realias galimybes įsidarbinti ir taip paneigia atsakovės sprendimo motyvus. Pareiškėjas tvirtina, kad pagal minėtos Direktyvos 2004/38/EB 15 ir 31 straipsnius, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 ir 47 straipsnius ir Europos Sąjungos teisės viršenybės ir direktyvų veiksmingumo principus Užsieniečių ginčų tarybai nustatytas reikalavimas atsižvelgti į naujas aplinkybes vertinant skundą dėl panaikinimo ir netaikyti visų prieštaraujančių nacionalinių nuostatų ar normų.

Pareiškėjo tvirtinimu, iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad Direktyvos 2004/38/EB 15 ir 31 straipsniai ir Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis turi būti aiškinami kaip reiškiantys, jog reikia atlikti išsamią faktų ir aplinkybių analizę, įskaitant numatytos priemonės tikslingumą, ir kad nacionaliniai teismai, kurie vykdo sprendimų, priimtų taikant Europos normas laisvo asmenų judėjimo srityje, teisėtumo kontrolę, turi atsižvelgti į (orig. p. 9) naujas aplinkybes, kurios jiems yra pateiktos po šių sprendimų priėmimo. Pareiškėjas teigia, kad kai nacionalinės teisės nuostata arba norma prieštarauja Sąjungos teisės normai, nacionaliniai teismai turi netaikyti tokios prieštaraujančios nacionalinės teisės nuostatos arba normos; nepaisant priešingai nustatančios nacionalinės procesinės normos, skundžiamame sprendime turėjo būti atsižvelgta į pareiškėjo įsidarbinimą Europos Parlamente 2016 m. balandžio 6 d., kuris rodo, kad pareiškėjas turi realių galimybių įsidarbinti ir todėl paneigia atsakovės sprendimo motyvus.

Pareiškėjas mano, kad jeigu išlieka abejonių dėl pareigos Užsieniečių ginčų tarybai atsižvelgti į naujas aplinkybes nagrinėjant skundą dėl panaikinimo, taikant Direktyvos 2004/38/EB 15 ir 31 straipsnius, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 ir 47 straipsnius bei bendruosius Europos Sąjungos teisės viršenybės ir direktyvų veiksmingumo principus, ir pareigos, esant reikalui, netaikyti visų prieštaraujančių nacionalinės teisės nuostatų ir normų, Europos Sąjungos Teisingumo Teismui reikėtų pateikti tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 2004/38/EB 15 ir 31 straipsniai, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 ir 47 straipsniai bei bendrieji Europos Sąjungos teisės viršenybės ir direktyvų veiksmingumo principai turi būti aiškinami ir taikomi taip, kad priimančios valstybės narės nacionaliniai teismai, nagrinėdami skundą dėl sprendimo, kuriuo atsisakoma pripažinti Sąjungos piliečio teisę gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, panaikinimo, turi atsižvelgti į naujas aplinkybes, susiklosčiusias nacionalinėms valdžios institucijoms priėmus sprendimą, kai dėl jų atitinkamo asmens padėtis gali pakeisti taip, kad nebebūtų galima riboti šio asmens teisės gyventi priimančioje valstybėje narėje?“.

<...> [Conseil d'État atmetė nepriimtinumą prieštaravimą] <...>

Atsakovė tvirtina, kad administracinis teismas pagrįstai atsisakė vertinti faktinę aplinkybę, kuri, neginčijama, nebuvo anksčiau pateikta administracijai, kad pagal 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 39/2 straipsnio 2 dalį jam draudžiama vykdyti neribotos jurisdikcijos (**orig. p. 10**) kontrolę ir jam suteikiama kompetencija vykdyti tik teisėtumo kontrolę <...>.

<...>

Dublike pareiškėjas tvirtina <...>, kad „pagal Direktyvos 2004/38 15 ir 31 straipsnius, Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį, bendruosius Europos Sąjungos teisės viršenybės ir direktyvų veiksmingumo principus, taip pat paisant teisės į gynybą, draudžiama nacionalinė praktika, kai nacionaliniai teismai (**orig. p. 11**), vertindami sprendimo dėl kitos valstybės narės piliečio išsiuntimo iš šalies teisėtumą, neprivalo atsižvelgti į faktines aplinkybes, susiklosčiusias po kompetentingų valdžios institucijų sprendimo, kai šios aplinkybės rodo, kad atitinkamas asmuo turi teisę gyventi šalyje“ <...>, kad „atsakovės nurodytoje jurisprudencijoje visiškai nesiremta Teisingumo Teismo jurisprudencija, suformuota jo 2004 m. balandžio 29 d. Sprendime Orfanopoulos ir Oliveri (C-482/01 ir C-493/01, EU:C:2004:262) ir 2004 m. lapkričio 11 d. Sprendime Cetinkaya (C-467/02, EU:C:2004:708), kur padaryta išvada, kad egzistuoja pareiga nagrinėjant skundą dėl panaikinimo atsižvelgti į naujas aplinkybes, susiklosčiusias po to, kai nacionalinės valdžios institucijos priėmė sprendimą“ <...>. (**orig. p. 12**).

Conseil d'État sprendimas

Pirma dalis

Pareiškėjas tvirtina, kad siekiant užtikrinti veiksmingą [SESV] 45 straipsnyje įtvirtintą darbuotojų judėjimo laisvę, Užsieniečių ginčių taryba turėjo nuspręsti, kad šioje nuostatoje atsakovei nustatyta „pareiga, pirma, suteikti darbo ieškančiam asmeniui pagrįstą terminą, siekiant jam sudaryti galimybes susipažinti su jį dominančiais darbo pasiūlymais ir imtis reikiamų priemonių, siekiant įsidarbinti, antra, pripažinti, kad darbo paieškos terminas bet kuriuo atveju negali būti trumpesnis nei šeši mėnesiai, ir, trečia, leisti darbo ieškančiam asmeniui būti savo teritorijoje visą šį terminą nereikalaujant, kad jis pateiktų realios galimybės įsidarbinti įrodymą“.

Ši kritika nereiškia, kad turi būti vertinamos faktinės aplinkybės, kaip tai teigia atsakovė. Ji reiškia, kad reikia nustatyti minėto 45 straipsnio taikymo sritį.

Taigi Europos Sąjungos Teisingumo Teismui reikia pateikti pareiškėjo pasiūlytą prejudicinį klausimą. Šis klausimas yra būtinas ginčui išspręsti. Iš tikrųjų, jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 45 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo nustatomos pareiškėjo nurodytos pareigos, pirmasis kaltinimas būtų pagrįstas.

Antroji dalis

<...>

[Antra] dalis <...> (**orig. p. 13**) <...> yra nepagrįsta.

Trečia dalis

1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 39/2 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta teisėtumo kontrolė neleidžia Užsieniečių ginčų tarybai atsižvelgti į faktines aplinkybes, susiklosčiusias po to, kai buvo priimtas sprendimas, kurį prašoma panaikinti, ir apie kurias valdžios institucija nežinojo sprendimo priėmimo momentu.

Pareiškėjas iš esmės teigia, kad pagal Direktyvos 2004/38/EB 15 ir 31 straipsnius reikalaujama kontrolės, leidžiančios teismui atsižvelgti į aplinkybes, susiklosčiusias po to, kai buvo priimtas sprendimas, kuriuo atsisakoma suteikti teisę gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, ir galinčias įrodyti, kad tokia teisė egzistuoja.

Pareiškėjas teigia, kad 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 39/2 straipsnio 2 dalimi neteislingai perkelti Direktyvos 2004/38/EB 15 ir 31 straipsniai, nes pagal tą dalį Užsieniečių ginčų taryba negali atsižvelgti į tokias aplinkybes.

<...>

Pareiškėjas turi suinteresuotumą, kurio reikia šiam kaltinimui pateikti. Iš tikrųjų, jei jis būtų pagrįstas, būtų pagrindas ne suteikti teismui įgaliojimus, kurie jam nėra suteikti pagal įstatymą, kaip tai tvirtina atsakovė, bet panaikinti jam taikomą draudimą atsižvelgti į aplinkybes, kurios susiklostė po to, kai buvo priimtas sprendimas, kuriuo atsisakyta suteikti teisę gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, ir kurios gali rodyti, kad tokia teisė egzistuoja.

Siekiant nustatyti, ar pareiškėjo nurodyta Europos teisės taikymo apimtis yra teisinga, reikia <...> [Teisingumo Teismui] pateikti klausimą <...> dėl Europos Sąjungos teisės išaiškinimo. (**orig. p. 14**).

<...>

REMDAMASI ŠIAIS MOTYVAIS,

CONSEIL D'ÉTAT NUSPRENDŽIA:

<...>

Vadovaujantis [SESV] 267 straipsniu Europos Sąjungos Teisingumo Teismui teikiami šie prejudiciniai klausimai:

1. „Ar Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 45 straipsnis turi būti aiškinamas ir taikomas taip, kad priimančiajai valstybei narei tenka pareiga,

pirma, suteikti darbo ieškančiam asmeniui pagrįstą terminą, siekiant jam sudaryti galimybes susipažinti su jį dominančiais darbo pasiūlymais ir imtis reikiamų priemonių, siekiant įsidarbinti, antra, pripažinti, kad darbo paieškos terminas bet kuriuo atveju negali būti trumpesnis nei šeši mėnesiai, ir, trečia, leisti darbo ieškančiam asmeniui būti savo teritorijoje visą šį terminą nereikalaujant, kad jis pateiktų realios galimybės įsidarbinti įrodymą?“.

2. „Ar 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje 15 ir 31 straipsniai, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 ir 47 straipsniai bei bendrieji Europos Sąjungos teisės viršenybės ir direktyvų veiksmingumo principai turi būti aiškinami ir taikomi taip, kad priimančios valstybės narės nacionaliniai teismai, nagrinėdami skundą dėl sprendimo, kuriuo atsisakoma (**orig. p. 15**) pripažinti Sąjungos piliečio teisę gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, panaikinimo, turi atsižvelgti į naujas aplinkybes, susiklosčiusias nacionalinėms valdžios institucijoms priėmus sprendimą, kai dėl jų atitinkamo asmens padėtis gali pakeisti taip, kad nebebūtų galima riboti šio asmens teisės gyventi priimančioje valstybėje narėje?“.

<...>

[parašai]